

HITEK-ARRANGEMENTER EFTERÅRET 2015

Besøg på det nyåbnede vinduesmuseum Villum Window Collection

Tirsdag 15. september 2015, kl. 15.00 – 16.30..... Arr.nr. 314804

Torsdag 17. september 2015, kl. 15.00 – 16.30..... Arr.nr. 314805

Villum Window Collection, Maskinvej 4, 2860 Søborg

I den bygning hvor Velux-koncernen i 1951 etablerede sit første hovedsæde er der nu indrettet et museum med omkring 300 vinduer fra 1600-tallet og frem til i dag. Med fokus på vinduet som sådan, men også med fortællingen om de materialer vore forfædre har brugt til at lukke lys ind og samtidig holde vind, vand og sne ude: Fosterhinder fra dyr, pergament, glimmer, lærred. Og selvfølgelig udviklingen af glas fra romertiden frem til en prototype med gennemsligtige solceller.

I en tidstunnel vises hvordan vinduer er blevet brugt i arkitekturen gennem historien. Fra vinduerne i Sainte-Chapelle fra 1200 tallet hen over renæssancen, barokken, rokokoen, klassicismen, art nouveau, art deco og frem til vore dages arkitektur med multifunktionelle vinduer, herunder Velux' egne vinduer og ikke mindst det første ovenlysvindue fra 1942, som efterhånden er blevet et begreb.

Supercomputernes historie

v/ IT-chef, Ph.D Ole Holm Nielsen, DTU Institut for Fysik

Tirsdag 22. september 2015 kl. 16.00 – 18.00..... Arr.nr. 314806

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

Supercomputere kan lidt løst defineres som de "meget store computere" mennesker i snart 100 år har drømt om for at kunne udføre meget store numeriske beregninger. De første, spæde supercomputere blev realiseret under og efter 2. verdenskrig, og fra 1960'erne voksede mulighederne for at realisere supercomputere drastisk pga. halvleder og mikrochip teknologien. Derefter har utallige nye supercomputere med vidt forskellige arkitekturer set dagens lys.

Ole Holm Nielsen vil se nærmere på udvalgte supercomputere og diskutere hvad der ligger bag deres evigt voksende ydeevne, og ud fra status anno 2015 forsøge at skue nogle år ud i fremtiden.

Skoleluft, latriner og filmsapparater – hygiejne, teknologi og ny pædagogik i dansk skolehistorie ca. 1850-1950

v/ Anne Katrine Gjerløff, ph.d. i historie

Onsdag 21. oktober 2015 kl. 16.00 – 18.00..... Arr.nr. 314807

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

Det er ikke kun i nutidens skole spørgsmål om indeklima, bevægelse og teknologiske løsninger på pædagogiske problemer er aktuelle. Skolen har som institution altid haft en logistisk og hygiejnisk opgave i at håndtere elevernes adfærd og fysiske behov, og arkitekter, læger og ingeniører har været de eksperter, som skolens ledere og lærere har benyttet for at løse skolens praktiske udfordringer.

I årtierne omkring 1900 gik den skolehygiejniske bevægelse og nye pædagogiske strømninger hånd i hånd for at udvikle en skolehverdag, der gjorde eleverne til produktive voksne samfundsborgere, der var sunde i både krop og sjæl. Den nypædagogiske og hygiejniske bevægelse blev også støttet af datidens filantropiske foreninger og den spirende socialdemokratiske politiske magt. Det er i denne periode emner som skolebespisning, skolebade, intelligenstag, tandpleje, aflusning, ergonomiske pulte, anskuelsesundervisnings og 'træk og slip' bliver faste indslag i mange børns liv.

Konrad Zuse – faderen til verdens første fungerende computer

v/ Dr. Horst Zuse

Torsdag 12. november 2015, kl. 16.00 – 18.00 Arr.nr. 314808

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

I 1941 designede og færdiggjorde Konrad Zuse i Berlin-Kreuzberg den Z3 maskine der regnes for at være verdens første fungerende computer - dog med programmer lagret på eksternt medie, og Konrad Zuses søn dr. Horst Zuse vil ved dette arrangement berette om sin fars bidrag til udviklingen af computeren som vi kender den i dag. En udvikling som er rigt belyst på Deutsches Museum i München og på Deutsches Technikmuseum i Berlin.

Understøttet med videoklip vil Horst Zuse fortælle om den rent mekaniske computer Z1 og den elektromekaniske computer Z2 som Konrad Zuse udviklede før Z3. Horst vil beskæftige sig indgående med Z3 og vi skal høre om Z4 computeren som efter 2. Verdenskrig blev færdiggjort i Schweiz og installeret på ETH, Eidgenössische Technische Hochschule, i Zürich. Horst Zuse kommer endvidere ind på Z22 og Z23, der kan sammenlignes med de danske DASK og GIER computere.

Hvad der måske er mindre kendt er, at Konrad Zuse i 1949 var medstifter af virksomheden Zuse KG, der i sin levetid nåede at producere og sælge 251 computere til en samlet værdi af over 100 millioner DM. Og det fortjener også at blive nævnt at Konrad Zuse i 1945 udviklede det der kaldes verdens første programmeringssprog ”Plankalkül”.

Foredraget holdes på engelsk.

Rundvisning i særudstillingen SKRIV på Danmarks Tekniske Museum

v/ Louise Karlskov Skyggebjerg, ph.d. i historie, souschef/museumsinspektør på Danmarks Tekniske Museum

Torsdag 19. november 2015, kl. 15.00 – 17.00 Arr.nr. 314810

Danmarks Tekniske Museum, Fabriksvej 25, 3000 Helsingør

Man kan ikke skrive uden at bruge noget, om det så er bare en finger og en sandstrand. Skrivning og teknologi er tæt forbundet, og de ting vi bruger til at skrive med er ikke neutrale redskaber, men har betydning for, hvad vi skriver, hvem der skriver, hvor vi skriver, hvor meget vi skriver osv. I dag skriver vi som aldrig før med blyanter, kuglepenn, QWERTY-tastaturer, avancerede tekstbehandlingsprogrammer, sms'er osv.

I 2015 er det 150 år siden, at Rasmus Malling-Hansen begyndte på de eksperimenter, der førte til opfindelsen af skrivekuglen, en meget tidlig skrivemaskine. I den anledning viser Danmarks Tekniske Museum udstillingen *Skriv*, der handler om skriveteknologiens udvikling lige fra stål-pennens afløsning af fjerpen til sms'er og virtuelle tastaturer.

I udstillingen vil det være muligt at (gen)opleve nogle af fortidens teknologier og f.eks. skrive på en IBM Selectric med kuglehoved og rettebånd, med det tidligere så populære tekstbehandlingsprogram WordPerfect 5.1, eller med det danske DSI-tekst.

Louise Skyggebjerg, der er projektleder på udstillingen, viser rundt.

Brudte segl – Enevældens diskrete overvågningsteknologier

v/ forsknings- og samlingschef Christian Sune Pedersen, Nyere Tid og Verdens Kulturet, Nationalmuseet.

Mandag 7. december 2015, kl. 16.00 – 18.00 Arr.nr. 314811

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31 – 33, 1780 København V

Overvågning af kommunikation er et fænomen så gammelt som kommunikationen selv. Under den danske enevælde udgjorde brevposten for kongen både en trussel og en mulighed. Den hemmelige brevåbning kom til at gribe dybt ind i både indenrigs- og udenrigspolitikken. I den tidlige enevælde, hvor kongemagten baserede sig på netværker og klientelisme, skabte postspionagen uro og paranoia i de højere cirkler, alt imens den fejrede triumfer under svenskekrigene. I den sene enevælde, hvor et moderne embedsværk og en moderne forestilling om brevhemmelighed spirede frem, kom brevåbningen til at udgøre et moralsk dilemma.

Christian Sune Pedersen vil introducere et mildt sagt broget persongalleri og berette om ufine metoder, ringe kryptering, samt et overvågningsssamfund der virker både fjernt og bekendt.

I pausen serveres glögg og æbleskiver.

De danske designikoner

v/ biblioteks- og forskningschef Lars Dybdahl, Designmuseum Danmark

Torsdag 21. januar 2016, kl. 16.00 – 18.00 Arr.nr. 314812

Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31-33, 1780 København V

De danske designikoner møder vi overalt i vores dagligdag. Vi kender dem fra alle typer produkter: porcelæn og bestik, møbelklassikere og husholdningsmaskiner, tøj og telefoner, vindmøller og naturligvis også cirkulationspumper og radiatortermostater. Lige fra det musselmalede stel, over PH-Lampen og frem til Ole Jensens opvaskebalje i gummi har de alle kunnet stå distancen over for tidens ubønhørlige dom. De har fået status af ikoner, fordi de er blevet købt, brugt og elsket gennem generationer. Nogle slog igennem øjeblikkeligt, mens andre gennem årtier har arbejdet sig sikkert og uundværlige ind i den danske hverdagskultur. Nogle er næsten kun udbredt i Danmark, andre har vundet international berømmelse.

Lars Dybdahl fortæller historien om unikt design, som er en integreret del af dansk formgivningskultur og dansk velfærdsdesign, og som har indskrevet sig i den globale designhistorie.

Tirsdag 23.februar 2016:

Kl. 15 – 16: Årsmøde

Kl. 16 - 18: Haldor Topsøes virke i historisk perspektiv

v/ dr.techn. Jens Rostrup Nielsen

Forslag til nye arrangementer

HITEK's bestyrelse ajourfører løbende en liste over potentielle muligheder for arrangementer. Selv om bestyrelsen er bredt sammensat og har en stor kontaktflade til teknologihistoriske miljøer, er vi alligevel i høj grad afhængige af input fra medlemmerne og andre med interesse for historisk teknologi.

HITEK's arrangementer fastlægges af bestyrelsen halvår for halvår, og de fleste af det kommende halvårs foredrag og ekskursioner udvælges fra den ajourførte liste ud fra aktualitets- og tilgængelighedskriterier. Men i og med at bestyrelsen kun planlægger fra halvår til halvår, er der også rum for at agere meget hurtigt på forslag fra medlemmerne.

Bestyrelsen beder alle der har forslag eller ideer til teknologihistoriske indslag af enhver art om at henvende sig til et af bestyrelsens medlemmer. Dels for at øge kvaliteten af og variationen i HITEK's arrangementer, dels for at vort program i så høj grad som muligt kan komme til at afspejle medlemmernes interesser.

Administrative oplysninger

Indmeldelse i HITEK kan ske via selskabets hjemmeside <https://ida.dk/content/hitek> eller telefonisk til HITEK's sekretariat på telefon 3318 4848.

Tilmelding til HITEK's arrangementer kan ske telefonisk til HITEK's sekretariat på telefon 3318 4848 eller via linket ida.dk/arrangementer.

Deltagerlister for arrangementerne kan udskrives på følgende måde:

Login på ida.dk ved Mit IDA, vælg Parlamentarikere og vælg Mine arrangementer.

Der kommer så en liste frem med de arrangementer, du er tilmeldt, og herunder kan du se deltagerlisterne for de enkelte arrangementer.

HITEK's bestyrelse pr. 1. marts 2015

Civilingeniør **Klaus Thiesen**, *formand* – klaus.thiesen24@gmail.com

Civilingeniør **Palle Sørensen**, *næstformand* – lotteogpalle@mail.dk

Akademiingeniør **Carl Johan Hansen**, *sekretær* – cjhansen22@gmail.com

Cand.scient., ph.d. **Anita Kildebæk Nielsen** – anita@kildebaek.dk

Civilingeniør **Eigil Steen Pedersen** – esprivat@mail.dk

Professor, vicepresident **Ole Mørk Lauridsen** – ole_ml@post3.tele.dk

Ingeniør **Lars Kristian Legård** – brugsebakken@tdcadsl.dk

Akademiingeniør **Else Roager Simonsen** – ers.trekro@mail.tele.dk

Souschef/museumsinspektør **Louise Skyggebjerg**, Danmarks Tekniske Museum – lks@tekniskmuseum.dk

Cand.scient. **Laila Zwisler**, Teknologihistorie DTU – lazw@fysik.dtu.dk